

1.2 Financiële verantwoording

In deze paragraaf wordt in hoofdlijnen ingegaan op de financiële ontwikkelingen over 2024. Hierbij worden de afwijkingen en het resultaat gepresenteerd ten opzichte van de "bijgestelde begroting". Dat is de begroting inclusief de door de gemeenteraad geaccordeerde begrotingswijzigingen. Daarna wordt ingegaan op de mutaties in de algemene reserve, de belangrijkste oorzaken daarvan en de definitieve stand ultimo 2024. Tot slot is een korte toelichting gegeven op het verloop van de investeringen in 2024.

Ontwikkeling resultaat

Het resultaat 2024 na bestemming bedraagt € 2,5 mln. positief.

In de tussentijdse rapportage 2024 werd het jaarrekeningresultaat 2024 na bestemming op € -/- 149.000 geprognosticeerd. Het definitieve resultaat 2024 na bestemming is dus € 2,6 mln. hoger uitgevallen.

Voor een uitgebreide toelichting op de verschillen tussen de bijgestelde begroting 2024 en de daadwerkelijke realisatie verwijzen we naar de toelichting in de verschillende programma's. Het positieve resultaat na bestemming wordt met name veroorzaakt door het positieve saldo van € 2,1 mln. op de grondexploitaties bedrijven. Ook op het programma Overhead is een voordeel gerealiseerd van € 0,7 mln. met name door een onderbesteding van de salarisbudgetten. De algemene uitkering laat ook een voordeel zien van € 1,3 mln. waarvan € 0,6 mln. uitmaakt van het resultaat na bestemming. In de bestemming van het resultaat is het resterende voordeel op de algemene uitkering van € 0,7 mln. opgenomen omdat dit geoordeelde middelen zijn uit de decembercirculaire 2024. Ten slotte heeft het begrotingssaldo een negatief effect op het resultaat na bestemming van € 0,7 mln.

Een deel van de exploitatiebudgetten is niet volledig benut. In een aantal gevallen wordt voorgesteld om deze onderuitputting via een bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 in 2025 beschikbaar te stellen om het voorgenomen beleid uit te voeren en/of af te ronden.

Ook dit jaar hebben we op het Opvangen van Vluchtelingen middelen overgehouden (€ 1,9 mln.) Deze middelen maken geen onderdeel uit van het resultaat na bestemming maar maken deel uit van de storting in de reserve Sociaal Domein. Daarnaast wordt voorgesteld om een nieuwe reserve in te stellen voor de kosten die zullen moeten worden gemaakt bij het op termijn in originele staat terugbrengen van de huidige opvanglocatie.

Een nadere uitsplitsing van het resultaat voor bestemming en de voorstellen tot resultaatbestemming zijn opgenomen in onderstaande tabellen. Voor een uitgebreidere toelichting op de oorzaken van de verschillen verwijzen we naar de programmaverantwoording van het jaarverslag, in de paragrafen "wat heeft het gekost".

Nr.	Ontwikkeling resultaat (bedragen x € 1.000)		
1	Opheffing Regio-AV (Prog. 1)	140	V
2	Dotatie pensioenvoorziening (Prog. 1)	-605	N
3	Veiligheidsregio (Prog. 2)	-192	N
4	Veilige publieke taak (Prog. 2)	100	V
5	Taakstelling parkeerregisseur (Prog. 3)	-100	N
6	Vrijval voorziening degeneratie (Prog. 3)	560	V
7	Waardlanden onkruidbestrijding (Prog. 3)	156	V
8	Grondexploitaties bedrijventerreinen (Prog. 4)	2.100	V
9	Verhuizing/opening het Gilde (Prog. 5)	319	V
10	Laaggeletterdheid (Prog. 5)	190	V
11	Opvang vluchtelingen (Prog. 7)	1.939	V
12	Sociaal domein (Prog. 7)	3.360	V
13	Waardlanden afvalstoffenbeleid (Prog. 8)	300	V
14	Begraafrechten (Prog. 8)	-193	N
15	Winstneming Lingewijk-Noord (Prog. 9)	331	V
16	Leges bouwvergunningen (Prog. 9)	212	V
17	Dividenduitkeringen (Prog. AD)	257	V
18	OZB niet-woningen (Prog. AD)	296	V
19	Algemene uitkering (Prog. AD)	1.340	V
20	Resultaat op programma overhead plus onvoorzien (Prog. OVO)	1.747	V
21	Begrotingssaldo	-687	N
22	Overig	1.201	V
Totaal resultaat voor bestemming		12.771	V

Voor de uitwerking en afronding van het beoogde beleid, stellen we voor om onderstaande (incidentele) restantbudgetten – in overeenstemming met de financiële verordening - via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 beschikbaar te stellen voor 2025.

Nr.	Resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)	
	Resultaatbestemming ter uitvoering van vastgesteld beleid	2.434
1	Decembercirculaire 2024 (Prog. 2)	9
2	Project BRP (Prog. 2)	20
3	Onderhoud bruggen in het centrum (Prog. 3)	49
4	Platform ondernemerschap en innovatie (Prog. 4.)	17
5	Nieuwbouw/verhuizing het Gilde (Prog. 5)	319
6	Middelen inclusief onderwijs (Prog. 5)	87
7	Middelen laaggeletterdheid (Prog. 5)	190
8	Begane grond Gorcums Museum (Prog. 6)	86
9	Decembercirculaire 2024 (Prog. 7)	268
10	Decembercirculaire 2024 (Prog. 8)	472
11	Implementatiekosten BSR (Prog. AD)	84
12	Project BRP (Prog. OVO)	409
13	Restant coalitie akkoord (OVO)	30
14	WOO (OVO)	234
15	E-Depot (OVO)	160
	Toevoeging exploitatieresultaten aan reserves	7.859
16	Storting middelen reserve Opvang Vluchtelingen	1.000
17	Toevoeging resultaat Sociaal Domein aan de reserve Sociaal Domein (Prog. 7)	4.299
18	Toevoeging Reserve Onderwijshuisvesting	1.500
19	Toevoeging Aflossingsreserve	500
20	Vorming reserve degeneratie (Prog. 3)	560
	Totaal bestemmingsvoorstellen	10.293

1. Decembercirculaire 2024 (Prog. 2)

Van het Rijk hebben wij middelen ontvangen om uitvoering te kunnen geven aan "Wapens en Jongeren". In totaal gaat het om een extra bijdrage van € 9.000. Omdat deze middelen pas laat beschikbaar zijn gesteld stellen wij voor om deze extra middelen conform de oormerking mee te nemen naar 2025.

2. Project BRP (Prog. 2)

Dit project is nog niet volledig gerealiseerd in 2024. De raad wordt voorgesteld om € 20.000 van het resterende bedrag via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 beschikbaar te stellen in 2025 om dit project verder uit te voeren.

3. Onderhoud Bruggen in het Centrum (Prog. 3)

In de PPN24 is er eenmalig € 674.000 beschikbaar gesteld om groot onderhoud uit te voeren aan drie bruggen in het centrum (Peterbrug, Visbrug en Korenbrug) om deze weer op het gewenste kwaliteitsniveau te brengen. De schilderwerkzaamheden zijn minder voorspoedig verlopen en nog niet helemaal afgerond. Begin 2025 worden de laatste werkzaamheden afgerond en gefactureerd. De raad wordt voorgesteld om € 49.000 van het resterende bedrag via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 beschikbaar te stellen in 2025 om dit project verder uit te voeren.

4. Platform ondernemerschap en Innovatie (Prog. 4)

Het budget voor het platform ondernemerschap en innovatie is voor € 17.000 nog niet benut. De resterende middelen zijn benodigd voor het uitvoeren in 2025 van de reeds gemaakte plannen.

5. Nieuwbouw/Verhuizing het Gilde (Prog. 5)

Op 6 januari 2025 is het Gilde Vakcollege Techniek gestart en gehuisvest in het nieuwe schoolgebouw aan de Grote Haarsekade. Voor o.a. de verhuiskosten en de opening is een exploitatiebedrag van € 360.000 geraamd. Hiervan resteert nog € 329.000. De afrekening van de verhuiskosten e.d. wordt in 2025 ontvangen en daarom is het noodzakelijk dat deze 'incidentele middelen voor dat specifieke doel' in de begroting 2024 worden overgeheveld naar 2025.

6. Middelen inclusief onderwijs (Prog. 5)

Het uitgangspunt van het integraal huisvestingsplan (IHP) is dat ook leerlingen met zorg op de Gorcumse scholen kunnen worden gehuisvest. Dit vergt vaak een aanpassing van de school en hiermee wordt passend en inclusief onderwijs mogelijk. Noodzakelijke (zorg)aanpassingen worden in samenwerking met de school en het samenwerkingsverband bekostigd. Elke partij bekostigt 1/3 van de noodzakelijke zorgvoorziening mits het budget dit toelaat. Ook voor 2025 en verder is dit budget voor 'meer inclusief onderwijs' noodzakelijk, zodat thuisnabij onderwijs voor leerlingen met een zorgbehoefte mogelijk is (ook hier geldt: incidentele middelen voor dat specifieke doel). Het restant 2024 van € 87.000 is in 2025 nodig.

7. Middelen Laaggeletterdheid (Prog. 5)

Op basis van het toenemende aantal laaggeletterde inwoners is het belang van het onderwijs aan laaggeletterden evident. In 2024 zijn minder projecten voor de aanpak van laaggeletterden gefinancierd en- of doorgegaan, onder andere omdat het in aanvang moeilijk was om gekwalificeerde docenten aan te trekken. Om in 2025 onverminderd in te zetten op taal en participatie, is het restant 2024 van € 190.000 in 2025 nodig.

8. Begane grond Gorcums Museum (Prog. 6)

In 2024 heeft het College ingestemd met het eenmalig beschikbaar stellen van middelen voor het aanpassen van de begane grond van het Gorcums Museum. Na een lange aanloop is in het vierde kwartaal van 2024 een projectleider gestart. De conceptontwikkeling is in volle gang, er is een programma van eisen opgesteld en een deel van de benodigde content is ontwikkeld. De verdere realisatie ten laste van het budget staat in de planning opgenomen voor 2025 en zodoende is het restant uit 2024 € 85.500 nodig in 2025.

9. &10. Decemercirculaire (Prog. 7 en Prog. 8)

Van het Rijk hebben wij middelen ontvangen om uitvoering te kunnen geven aan diverse zaken. Omdat deze middelen pas laat beschikbaar zijn gesteld stellen wij voor om deze extra middelen conform de oormerking mee te nemen naar 2025. Voor nadere toelichting verwijzen wij u naar het raadsvoorstel over de decemercirculaire 2024.

11. Implementatie BSR (Prog. OVO)

Met de instemming om toe te treden tot de GR BSR voor de belastingwerkzaamheden per 1-1-2025 is er voor 2024 een budget toegekend van € 235.000 voor eenmalige projectkosten "schoon door de poort". Een van de onderdelen uit dit project, de mutatiesignalering en de BAG-WOZ koppeling, is nog niet afgerond. Dit zal in het eerste kwartaal van 2025 gebeuren. De raad wordt voorgesteld om € 84.000 van het resterende bedrag via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 beschikbaar te stellen in 2025 om dit project verder uit te voeren.

12. Project BRP (Prog. OVO)

Dit project is nog niet volledig gerealiseerd in 2024. De raad wordt voorgesteld om het resterende bedrag van € 409.000 via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 beschikbaar te stellen in 2025 om dit project

verder uit te voeren.

13. Restant coalitie akkoord (OVO)

De raad wordt voorgesteld om € 30.000 van het budget restant coalitie akkoord via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 beschikbaar te stellen in 2025. Dit zal worden ingezet om meer zichtbaarheid te geven over de dienstverlening die gemeente verzorgt voor haar de inwoners.

14. WOO (OVO)

Begin 2021 heeft de Tweede Kamer een initiatiefwet aangenomen om de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Hiervoor heeft het Rijk geld beschikbaar gesteld, waarvan eind 2024 nog € 234.000 resteert. Dit is in 2025 nodig voor de verder invulling van deze opdracht/ambitie.

15. E-Depot (OVO)

De gemeenteraad heeft ingestemd met het plan Gorinchem Duurzaam Digitaal (GDD). Het plan heeft als doel het duurzaam toegankelijk en leesbaar houden van digitale documenten. Om dit doel te bereiken is het noodzakelijk om een e-depot (een digitaal archief) in te richten. Het restantbudget 2024 van € 160.000 is daarvoor benodigd in 2025.

16. Storting middelen reserve Opvang Vluchtelingen (Prog. 7)

Voor de ontmanteling van de huidige opvang locatie zijn in de toekomst middelen nodig. Hiervoor wordt voorgesteld een nieuwe reserve in te stellen en hierin € 1.000.000 te storten.

17. Toevoeging reserve Sociaal domein (Prog. 7)

In 2024 hebben we een overschot van € 5,3 mln. op de uitvoering van het Sociaal domein (inclusief Opvang Vluchtelingen). Voorgesteld wordt om dit bedrag onder aftrek van punt 17 toe te voegen aan de reserve Sociaal domein. Per saldo wordt er dan € 4,3 mln. toegevoegd aan de reserve Sociaal domein.

18. Toevoeging reserve Onderwijshuisvesting (Prog 5.)

In de Perspectiefnota 2024 is een spaarsysteem voor Onderwijshuisvesting geïntroduceerd, waarin is afgesproken dat 50% van het jaarrekeningresultaat na bestemming in de reserve Onderwijshuisvesting wordt gestort indien de weerstandratio groter is dan 2. Op dit moment wordt niet aan dit vereiste voldaan, maar wordt toch voorgesteld om € 1,5 mln. toe te voegen aan deze reserve zodat er meer en sneller middelen beschikbaar zijn voor de IHP-opgave.

19. Toevoeging Aflossingsreserve

In de Perspectiefnota 2025 is € 500.000 vanuit het begrotingssaldo 2026 ingezet voor het investeringsplafond. In de Perspectiefnota 2026 zal hierop een correctie worden voorgesteld om het begrotingssaldo 2026 te ontlasten. Om deze correctie mogelijk te maken is het noodzakelijk om de voorgestelde storting in de aflossingsreserve te doen.

20. Vorming reserve degeneratie (Prog. 3)

In overleg met de accountant wordt de voorziening degeneratie omgevormd tot een reserve. Gelet op de aard van deze gelden is dit passender. De voorziening valt vrij in de exploitatie en dit bedrag moet bestemd worden voor het vormen van de reserve. De reserve wordt jaarlijks aangevuld met vergoedingen die worden ontvangen van partijen die werkzaamheden uitvoeren in de grond. Onttrekkingen aan de reserve vinden plaats indien er eerder groot onderhoud nodig is dan gepland.

Het verloop van het Jaarrekeningresultaat 2024 ziet er als volgt uit:

Verloop resultaat Jaarrekening 2024 (bedragen x € 1.000)	
Jaarrekeningresultaat 2024	12.771
Bestemmingsvoorstellen exploitatie 2024	-2.434
Toevoeging reserve Opvang vluchtelingen	-1.000
Toevoeging reserve Sociaal domein	-4.299
Toevoeging reserve Onderwijshuisvesting	-1.500
Toevoeging Aflossingsreserve	-500
Vorming reserve degeneratie	-560
Resultaat na bestemming	2.479

Voorgesteld wordt om het jaarrekeningresultaat voor bestemming toe te voegen aan de algemene reserve en daarna de bestemmingsvoorstellen uit de algemene reserve te onttrekken.

Ontwikkeling algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve in 2024 ziet er als volgt uit:

Saldo algemene reserve (bedragen in € x 1.000)	2024
Stand 1-1-2024	28.369
Jaarrekeningrekeningresultaat 2023	7.923
Bestemming rekeningresultaat 2023	-6.037
Diverse mutaties	213
Saldo algemene reserve ultimo boekjaar	30.468

De diverse mutaties zijn het gevolg van eerdere besluitvorming. Het saldo van de algemene reserve bedraagt ultimo 2024 € 30,4 mln. Hierin is het resultaat 2024 nog niet meegenomen. De algemene reserve is het belangrijkste onderdeel van het weerstandsvermogen. De weerstandsratio komt op basis van bovengenoemde cijfers uit op 1,59 hetgeen binnen de door de raad vastgestelde bandbreedte is.

Ontwikkeling Investeringsruimte

In 2024 is ruim € 16 mln. uitgegeven aan investeringen. De vastgestelde jaarschijf 2024 bedroeg circa € 23 mln. Met name op onderwijs zitten de grootste afwijkingen (Gymzaal het Gilde en de verbouwing van het ISK). Het bedrag aan totaal openstaande investeringen bedraagt eind 2024 € 64 mln. De nieuwe Lingebrug en de Banneweg maken circa 50% uit van bovenstaande € 64 mln. In 2024 is een beperkt aantal grote investeringen afgerond.

Voorgesteld wordt de nog beschikbare investeringsruimte voor die investeringen die nog niet gereed zijn (€ 64 mln.) beschikbaar te houden voor de verdere realisatie in de komende jaren. In de Perspectiefnota 2026 zal de planning van de investeringen worden geactualiseerd en worden de financiële consequenties hiervan verwerkt. Een nadere onderbouwing van de investeringen staat in de toelichting bij de diverse programma's.